CATALONIA

REVISTA LITERARIA SETMANAL

BARCELONA, 18 D'AGOST DE 1906

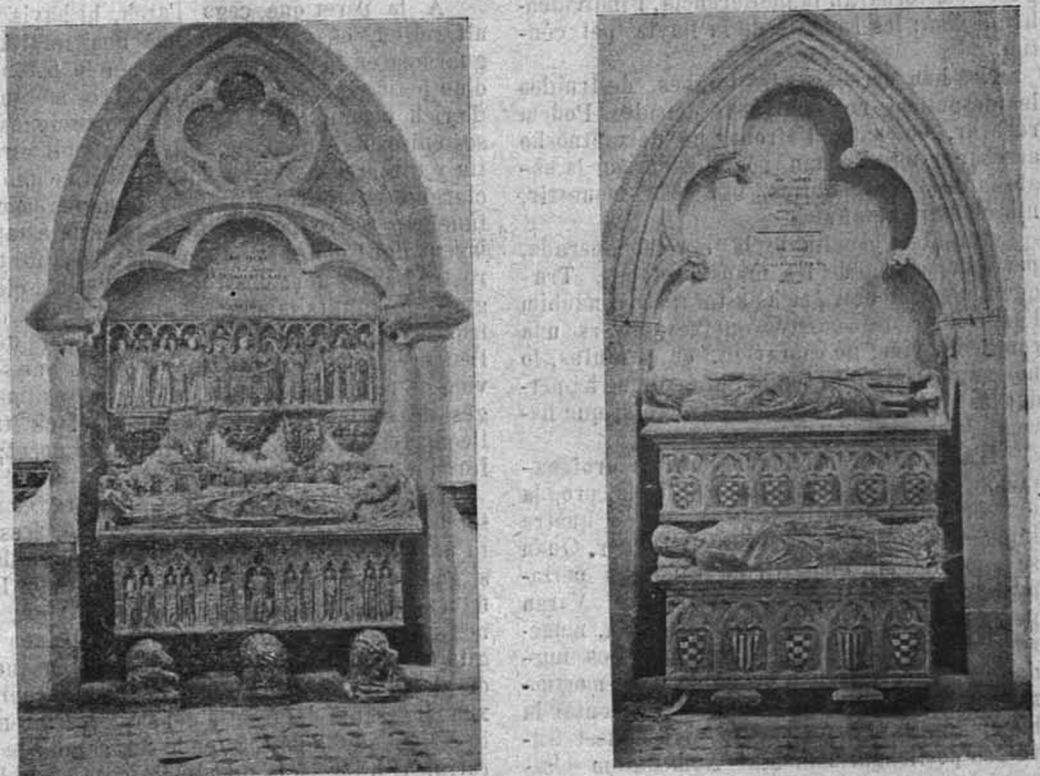
Suscripció per tot: mig any, 2'50 ptes., tres mesos, 1'25

Redacció y Administració:

Carrer de la Universitat, núm. 47, baixos

N.º 4 | 10 cts.

MONUMENTS HISTORICHS CATALANS

Los sepulcres dels Comtes d'Urgell, profanats y sostrets de l'esglesia del Monestir de Bellpuig de les Avellanes.

Los sepulcres dels Comtes d'Urgell

Mercaders los qui'ns haveu esventat les cendres dels nostres avantpassats, no us podem pas fer càrrechs; exploteu l'ofici.

Homens illustrats, homens de diners, poble ignorant, vosaltres haveu permesa la destrucció; mereixeu condempna, masells!

Quan penseu revoltarvos? quan voleu armarvos d'indignació? quan creyeu que s'ha de parlar de patria?

No res són les vostres afeccions; no res són los vostres clams de dóna feble; no res lo vostre garlar de patria.

Los fets han proclamat que és ilusori creures que no poden perpetrarse avuy semblants expoliacions. No s'han unit los qui gallegen a tot-hora; ja sabeu unirvos en altres ocasions de menys perill per la nostra dignitat. No han sapigut aixecar un crit unànim de "Via fora lladres!,,

S'ha consumada la iniquitat.

Y hi tornarán quan la fiblada ja no'ns cogue, com tornaràn la indiferencia, l'individualisme insà: les revoltes de la lluyta pel cèntim.

Nos han arrebaçat les tombes, destruides les despulles; no somiquem debades. Podem reparar, en part, l'afront, no deixantnosho arrebaçar tot. No han pogut endursen la esglesia de línees sòbries, ni'l casal-monestir, ni'l claustre romànich.

Aprofitem lo caliu de la reacció operada, per recuperarho de les mans profanes. Truquem als cors patriòtichs astorats y conduhim l'esperit de les nostres queixes envers una concreció viva; no esbravem, en paraules, lo nostre patriotisme; fugim del erro que ha perdut los nostres impenitents detractors; que havem d'esser com ells?

L'edifici hont ha tingut lloch la profanació, se troba a la provincia de Lleyda, prop la divisoria ab lo reyalme de Aragó, a quatre kilòmetres sol-ixent d'Os de Balaguer. Quan se construhí era monestir de canonges pertanyents a la ordre Premonstratense. Varen posarlo baix l'advocació de Sta. Maria, nomenada de Bellpuig de les Avellanes. Los fundadors lo destinaren a lloch de repòs mortuori dels Comtes d'Urgell. No gosem recontar la historia de tant bella construcció; aquest travall se perllongaria massa. Nomenarem solzament los seus possehidors, desde la desamortisació dels bens esglesiàstichs, disposició que posá en mans profanes los joyells arqueològichs de la nostra terra. Tornant, donchs, als possehidors, foren don Manel de la Pezuela, general de la armada, qui convertí la hisenda en residencia estiuenca; don Manrique deLara qui estimá en molt les reliquies que la fortuna havia portades a les seues mans; y per fi sos hereus qui han duta a cap la venda que plorem.

Los sepulcres arrencats son quatre.

Lo del fundador del Monestir, que's regoneixía per la llegenda.

HIC JACET
COMES URGELLENSIS
ERMENGAUDUS VII
FONDITOR HUJUS MONASTERI
OBIIT
MCLXXXIV

Era colocat al Presbiteri, costat de la Epístola.

Lo formaven un sarcòfach ab coberta de una vertent, ficat en lo buyt que deixa un arch cego, a ran de terra. Aquest arch es d'ametlla tribulat ab un rosetonet a sobre. Té un carácter que s'avé ab lo reste de la esglesia, essent d'una data molt anterior a la del sarcòfach, al qual se li podria concedir la de mitjans del segle XV.

A la paret que cega l'arch, hi havia un alt relleu, esquadrat en una fina motllura, guarnida en lo costat superior per lo fistoneig d'nn petit y graciós lobulatge. Tres mènsules de rich y complicat fullam li proporcionaven sosteniment. Aquell alt relleu era molt atractiu y pintoresch; representava una reunió de clergues en actitut d'assistir a uua ceremonia fúnebre. Sobre la llosa de la tapa, la estatua jayent del Comte, vestit d'hábit, mostrant lo rostre barbrament destroçat; lo vetllen clergues, decapitats també per una má brutal. Lo frontis del sarcòfach era enriquit per uues lleugeres arcades, d'archs aparellats, que servien de redós a una renglera de petites imatges de sants. Aguantaven lo sacòfach tres lleons ajaçats, que amanyagaven un gocet; la força y la fidelitat en consorci.

La esculptura, en aquest sepulcre, es del tot bella, senç exagerar la ponderació. Respira un ayre sossegat, pintoresch, casi rialler, si gosavem pronunciariem lo mot de bufó. Les figures del alt relleu se mouen ab vivesa, tenen una gran veritat; los ropatges no son rigits ni encartronats, caueu ab certa riquesa de plechs y deixen trasluir lo còs que cobreixen. Los sants del frontis del sarcòfach, tenen lo relleu que'ls pertoca en lo seu paper decoratiu. S'hi troba la manca d'escuts o emblemes heraldichs reveladors de la dignitat del personatge. Es molt provable, que el seu primitiu lloch d'enterrament, fos un dels dos sarcòfachs que existien a l'altra banda del Presbiteri, aprop del Avangeli. Aqnests tenien les

particularitats següents a favor d'aytal suposició; lo trobarse junts, un sobre de l'altre; ésser d'ornamentació completament igual; lo portar les armes dels Comtes d'Urgell; trobarshi enterrada lo moller del fundador; estar d'acort lo carácter dels meteixos ab lo reste del monument.

Se regonexien per les llegendes,

HIC JACET
COMES URGELI
ERMENGAUDUS X
BENEFICER MUS PATRON
OBIIT
MCCCIV

HIC JACET
COMITISSA URGELI
DULCIA UXOR CRIU, VII
OBIIT
MCCVIII

Tenien lo frontis adornat ab nues arcades, d'archs apuntats, ab motlluratge que tenia certa fredor, certa monotonia. Hi campejava l'escut dels Comtes d'Urgell repetidament. Eren sots la volta d'un arch d'ametlla, que animaven sis lòbuls, ab floronets a les puntes.

Lo sepulcre del Viscomte d'Ager se trobava resguardat en una capella lateral. S'hi llegía,

HIC JACET
VICE-COMES AGERENSIS
ALVARUS FRATER ERUS, X
OBIIT

Ja havem cullida, una altre volta, la fruyta amarga de la nostra innata imprevisió, per les coses que no'ns donen productes vendibles. Resta un dilema a la nostra conciencia; que havem d'estar a la guarda de noves felonies, o que no gosem predicar, sens càurens lo rostre de vergonya, l'avenir de la nostra rehabilitació. No'ns desvetllem massa tart; no ens deixem pendre les despulles sagrades, ab les quals s'ha de modelar la nostra fesomía artística y moral. Lo document té la força d'un fet y només ab documents s'escriu la Historia; si seguim per aquest camí d'inconciencia, aviat perdrem lo recort dels fets per inspirarnos en ombres.

J. FERRÁN TORRAS

Historia de Catalunya

(Pàgina d'un volum de temps a venir)

=

. . . . . .

L'abgecció dels catalans durant aquells segles havia arribat a un grau inconcebible. Un govern incult, barbre en molts conceptes, ab la escusa de desamortisar los béns dels religiosos s'apoderà de tots los monuments historichs y arquitectonichs que eran l'historia de pedra de nostra patria, y'ls vengué al encant o'ls cedí pel favor als seus amichs y protegits, en mans dels quals en pochs anys quedaren arruhinats y destruhits per complert.

Los catalans, lluny d'indignarse, ajudaren a la seva destrucció, y entonaren himnes y alabances als barbres destructors, creyent, ilusos, que cantaven les albors d'un segle de llibertat y progrès

Axiò durà molt temps. Durant tot lo segle XIX y fins molta part del XX, se continuà destruhint monuments, profanant los sepulcres de nostres Reys y de nostres comtes, venent les joyes arqueològiques als extrangers per uns miserables milers de franchs, anant destruhint barbarament tots los recorts de nostre gloriós passat, senç los quals avuy se fa impossible reconstituir la nostra historia, lo nostre art y la nostra civilisació mitgeval que degué ser una de les més esplendents d'Europa.

Los meravellosos cenobis quedaren convertits en corrals. A Ripoll foren profanades les despulles dels Comtes de Barcelona, a Poblet y a Santes Creus les dels Reys d'Aragó y la de llurs grans almiralls y capdills; llurs sepulcres foren esmicolats barbarament y fins molt avençat lo Renaixement, quan la conciencia del passat sembla vava animar de nou la raça catalana, tot restava abandonat de la meteixa manera, fins al extrem de que un dia foren profanades les despulles dels gloriosos Comtes d'Urgell que fins aleshores havien sigut respectades a l'esglesia del monestir de Bellpuig de les Avellanes, y llurs tombes, joyes arquitectòniques, foren venudes al *British Museum* de Londres per un particular qualsevol que aixís li passà pel cap, que ja havia perdut la noció de lo que profanava y de lo que venia; ¡tant s'havia nostre poble oblidat de sí meteix!

En vista d'aquests sacrilegis, alguns catalans de bona voluntat, gelosos de son bon nom, protestaren, però ses protestes se perdien en lo buyt. Los poderosos, los influyents, los que haurien pogut evitarho, sentien una indiferencia criminal per aquestes coses elevades, que ells no capien, y tots los seus esforços se dirigien cap a conseguir privilegis y lleys d'ordre material que'ls enriquissen en llurs empreses, les quals sols beneficiaven al poble d'una manera aparent.

. . . . . .

Per la reproducció,

Pere FORT

(Dibuix de Joaquim Biosca)

GIUSEPPE PARODI

Quan varem coneixé a en Parodi ja feya dies qne ell se trobava a Barcelona: fou poch després d'haver donat sa primera conferencia al *Ateneu Barceloní*, sobre tres grans escriptors extrangers del nostre temps. Confessarem francament que de primer moment no'ns va cridar la atenció, saber que un ens venia a parlar de literatura, encara que aquest fós un escriptor italià: sabiem que cada dia a la nostra terra se discuteixen inutilment celebritats reconegudes per tot l'univers y això ens feya duptar; però quan tinguerem la bona ocasió de poguer parlar ab aquell home que havia vingut a Catalunya a interessarse en bé de la nostra cultura y'l vam poguer coneixe a fons, comprenguerem ab claretat que tal pensament sols havia sigut un engany fill del nostre caràcter previngut, que en aquest ambent de falsa ilustració y vanitat a voltes ens fa desconfiar de tot.

Voldriem parlarvos d' en Parodi tot lo bé que's mereix: del poeta que sent tant fondament com los més grans poetes y de l'home que ha sofert en silenci pel calvari de la vida, recorrent lo món que ell ha ansiat coneixe. Mes això us ho pot dir molt millor ell que nosaltres en aquestes quatre ratlles; contempleulo, escolteulo'ls amichs que sabeu compendre'l fons de l'ànima y descobrireu en son rostre, en son gest y en ses paraules un esperit que lluyta coratjosament pera dignificarse en la vida. Aleshores podreu abraçarlo, dihentli com diu un guerrer a un altre guerrer que al fort del combat vé en sa ajuda: Oh soldat del Ideal: tu ets germà meu; sigui quina's vulgui ta patria, per igual via aniràs allà hont jo aniré.

Oh, sí, en Parodi es un germà nostre; un germà de Gènova, que sent y escriu ab la dolcesa italiana, llatí d'ànima y de raça, segons veyem en les seves obres y en lo que'ns conta ell de la seva infantesa.

En la infantesa va ser quan comença a llegir als grans poetes que han donat nom a l'Italia: Dante, Petrarca, Tasso, Ariosto y Leopardi, y en la infantesa fou quan ell va començar a sentir bategar son anhel escrivint y representant lo seu primer drama que avuy recorda intimament ab la dolcesa que's recorda la primera gesta de quina l'home n'ha sortit vencedor, preludi d'altres més atrevides en l'edat de l'experiencia. Los drames que després ha escrit, han sigut. *Ladro, Potenza della Carne* y un altre en castellà, estrenat a Buenos Aires, titulat *Un Drama al pié de los Andes*. Y ara derrerament ha acabat un poema dramatich, tambe representable, que está posanthi musica'l celebrat compositor Fossati.

Aquestes són les seves obres teatrals. Després segueixen les seves poesies soltes, que són en gran nombre y totes elles ben inspirades; lo lector podrà formarse son judici ab les dues que publiquem en nostra revista.

Benvingut sigui'l poeta Parodi a Catalunya. Tots los que en ella'ns honrem ab la seva franca amiçtat y lleal companyerisme, quan sigui lluny de nosaltres sempre'l recordarem, perque serà al nostre costat en esperit durant la nostra vida d' amor y fè.

Plácit VIDAL

Salutació

A Joseph Parodi

Jo miro a tots los homens
poblant l'immensa terra
com miro a les estrelles
poblant lo firmament;
dels horitzons al zènit
totes me semblen belles,
l'home no ha fitat patries
en la blavor del cel.

Ab brill potent o pàlides
totes allí brillegen
per dar clara celístia
al caminant perdut;
totes la volta immensa
da cap a cap plategen
vetllant l'etern misteri
del gran Inconegut.

Totes del cel nascndes
lo cel es sa gran patria,
les lleys que les regeixen
no s'aboleixen may.
Cohorts y dinasties
aquí cauen vençudes,
mentres queden eternes
les lleys de l'ample espay.

Aixís jo miro l'home
nascut sobre la terra,
ni patries ni fronteres
per mí'l fan extranger;
malvat qui li disputa
un riu o un troç de serra,
malvat qui'l tanca dintre
d'un esquifit terrer.

Oh, tu, nascut a Italia,
a Gènova la forta,
poeta que recorres
lo mon com pelegrí,
aauy que un vent benigne
a Catalunya't porta,
també es aquí ta patria,
també't volem aquí.

Què hi pert la Catalunya
d'obrí amorosa'ls braços
al jove y al artista,
al literat y al fort?
Aquí, absoluts y energichs
sols aturem los passos
al imprudent que arriba
per fernos algun tort.

Tu'ns portes de les platges
del mar de la Liguria,
recorts d'antigues gestes,
d'ardits y èpichs combats;
tos avis conegueren
lo brau Roger de Lluria,
los nostres admiraren
los Duchs de tes ciutats.

Oh Gènova! cenyies,
corona de Duqu sa!
¿Què has fet de tes esquadres
terror d'aqueixa mar?
Cenvies, Barcelona,
corona de Comtesa!
¿Què has fet de tes conquistes?
¿hont són tes llibertats?

Un jorn sès sanchs ardentes
rajant de cent ferides
tenyiren la blava ona
del mar Mediterrá,
d'eix mar que com la volta
del cel no té fronteres
y eternament ens besa
ab bes de bon germá.

Valentes y temudes
quin odi us atiava
perquè vos abordessiu
germans contra germans?
Quan més valgut hauria
que'l foch que us arborava
hagués cremat en cendres
los codichs dels tirants.

No remembrem les lluytes
de pobles contra pobles;
si un dia ens barallarem
un altre ens besarèm,
Son Barcelona y Gènova
ciutats de les més nobles,
la gloria que perderem
un jorn la trobarèm.

Deixem donchs ab noblesa
miseries de la terra,
siguem com la blava ona
e com lo blanch estel.
Si l'odi alçà fronteres
l'amor 'vuy les aterra.
l'home no ha fitat patries
ni al mar ni al blau del cel.

Joseph ALADERN

Azrael

Al caro amico Dr. Roberto Llach

Tutto passa, finisce o si trasforma.
Uomini grandi, imperi sconfinati
Dormon senza lasciar di loro un' orma,
Nella notte de' secoli obbliati.

Urtan gli uni con gli altri i mondi,
Trascinando con lor mille nazioni,
Per gli infiniti: giú pazi profondi:
S'asciugun mari, s'empiono burroni.

Ma, in mezzo a tanto tramutar di eventi,
Ove tutto declina od è mortale,
Tu solo vinci il tempo e gli elementi:

Tu solo, o bruno arcier, dal fiero strale
Eterno regni sopra noi morienti,
Arcangelo di morte, Azrael fatale!

Occhi neri

(*Per musica*)

Occhi profondi e neri,
Ardenti, affascinanti
Che l'anima avvincete
In fioride catene:

Fonti di gaudi arcani,
Di sparrimi inebbrianti;
Mari che racchiudete
In sen, mille sirene.

Dal canto melodioso
Che tossico distilla
E, all' anime stregate
Dà sogni luminghieri.

Deh! al men solo un istante
La fulgida pupilla,
Sopra di me posate,
Occhi profondi e neri.

Giuseppe PARODI

Bellpuig de les Avellanes

No molt lluny de Lleyda, entremig de espessos boscos de pins y belles planes que les separen de petites viles, entre elles la de Avellanes, s'hi trova un puig que per la seva meteixa bellesa se nomenà Bellpuig; allà per lo segle XII, (1146), un monjo premonstratens que's deya En Joan d' Organyà hi establí, mercès a la liberalitat d'un individuu de la casa d'Urgell, lo comte Armengol VII y sa esposa Dulcia, un monastir, estatge dels de la meteixa ordre que Joan d'Organyà, lo qui fou lo primer Abat de la casa durant molt temps, hagué d'esser reedificada tres segles després de sa fundació (XV) l'esglesia agregada al meteix.

En aquesta esglesia, a la que ara li ha donat trista celebritat un fet que'ns omplena a tots de tristesa y de despit, l'acció dels temps hi ha influit molt. Després de sa reedificació, no s'ha pogut fer que alguns sepulcres que hi ha en ella, además dels de la casa d'Urgell y de Cabrera, y que sembla són de fens o vassalls d'aquestes dues, se conservessin en bon estat, perque l'indiferencia y la desidia, qui sab de qui, ha fet que esborrades les inscripcions y despullats de quelcom d'art, qu'avuy encara's pot notar y qu'hi feu en ells estada, ha fet que no poguessen avuy utilisarse per esbrinar res referent a nostre art, arqueologia o historia patria. Los últims temps dels Premonstratensos foren los de més profit y gloria pel monastir de Bellpuig; Caresmar, Pascual y Martí l portaren a aquest pujant estat; després lo de sempre, los disturbis polítichs a l'any 35, que tant de mal ha fet a l'historia del art català, obligà als seus habitants a abandonarlo.

Mig derruhit, per espay de vuyt anvs, quedà propietat del estat, fins que al 1843, fou venut a don Manel d'Oviedo, intendent que fou a Lleyda, segons escriptures otorgades per don Manel Fuster, notari que també fou de la meteixa ciutat, fetxes de 8 y 28 Janer de 1843, 22 d'Agost 1843 y 1 Juny de 1845, y que també testimonia un assiento del Registre de Propietat de Balaguer. La cantitat de venda fou 704,309 rals, atenent a que junt ab lo monastir anaven en lo contracte altres terres anexionades al meteix, y haventne pagat lo citat Manel d'Oviedo 172,774, resultà que l'Estat, lo venedor, encara tenia dret a cobrar per perdre tots sos drets, 531,535 rals. Com que l'argent ab lo que feu la compra aquest senyor era de la seva muller, donya Dolors de Ruiz Chavero y així se feu constar en les escriptures, quedà aquesta definitivament com a suposada propietaria, ja que l'Estat encar havia de percebre una grossa cantitat. Morí aquesta senyora l'any 1891, disposant que 'l monastir restés propietat d'En Manuel de la Peçuela, Vis-Almirall de l'Armada, qui al meteix any lo vengué ab altres possessions a ne'l comte Joseph Manrich de Lara, qui havent també mort al 1905, deixà a ses germanes en propietat del monastir.

Després d'haver explicat lo procés historich del monastir y esglesia, forçós serà descriure ab quatre ratlles a aquesta.

Té la forma de moltes qu'encar se'n conserven d'aquells temps, es a dir, en creu: un creuer es més llarch que l'altre; a la punta del més llarch hi ha la porta de l'esglesia, a quins costats s'hi veu una sepultura, junt a la qual hi han quatre escuts, un ab un castell, altre ab les paraules «Ave Maria» al voltant d'una insignia que'l temps ha esborrat, altre d'un lleó rampant y l'altre ab tres barres inclinades, tot lo qual descansa sobre quatre columnes també de pedra.

Anant més avall, interessant part del creuer major, hi ha'l chor que arriba fins al mig de l'esglesia; al costat esquerrà dintre de lo que representa'l braç esquerrà de la creu, hi ha una capella nomenada del Sant Christ, a quina part dreta y junt a la paret s'hi troba una tomba qu'es del comte Armengol X de la casa d'Urgell, fundador del convent dels predicadors de Balaguer, a quins costats del simulacre del comte qu'està ab la celada oberta y tenint lo cap sobre un coixí en lo que hi ha sembrats una pila de petits escuts, n'hi ha d'altres però de tamany més gran, que són de la casa d'Urgell. A l'altra part, a l'esquerra, n'hi ha un altre, mes no s'hi pot distingir res, perque'l temps l'ha fet malbé completament.

Al fons del creuer petit tenim la capella major, a quins costats hi ha'ls dos sepulcres, obgecte ara de profanació, degut més que res al egoisme y ignorancia dels seus possessors partícips ab l'Estat, que sença'l dret de ferho han volgut vendrels al extranger. Guardaven les venerables cendres del Comte d'Urgell Armengol VII, que ab sa muller Dulcia va ser qui donà'ls medis per la fundació del monastir.

A les parts laterals de l'esglesia hi ha també dues portes, que dona l'una als claustres, en lo que hi ha'l capítol, y l'altra que dona al camp.

D'aquesta joya artística d'una gran importancia històrica, n'han tret la part més preuada, los dos sepulcres de més valer, mes resta encar l'esperança de que restarà a mans del govern,—*menys mal*—donchs ja hem fet remarcar que son primer possessor En Manel d'Oviedo sols pagà una petita part de lo que havía de satister, y no havent complert los plassos per pagar lo que li mancava satisfer, es provable que en lo plet que segueix l'Estat les actuals propietaries que han enagenat los sepulcres hagin de pagar los 531,53 rals, junt ab los redits, que pugen a una cantitat elevada, superior a la de cost del Monastir, y potser que no volguent satisfer tant grossa cantitat resti propietat del Govern.

Miquel CABEÇA

L'eterna Magdalena

Via avant, via avant,
oh dona exuberant,
del vici sobirana!
Jo, Satà ensoperbit,
veig en tu un infinit
de tota ditxa humana.

Via avant, via avant!
Los cegos te veuràn
y'ls muts voldràn conversa;
y escamparàs arreu
fineses de tot preu,
que es just lo que s'hi esmerça.

Via avant, via avant,
luxuries inventant
pel culte d'Afrodita!
Lo pobre dirá: —Es lley—
y'l rich: —Es un remey
que tothom necessita.

—Via avant, via avant!—
contestaràs, bogant
pel mar de la delicia,
llençant lo deu Diner,
complint lo gran saber
d'abhorrir la copdicia.

Via avant, via avant,
de la vida gosant
l'humana criatura!
«L'amor es un pretext»
(paraules són de text)
virtut... ¡gaya figura!

Via avant, via avant,
delicies duplicant!
Lo cansament ressalta;
però no tingues por:
hi ha encara un Creador
per redimir ta falta.

J. M.ª RIBAS MONFAR

CRONICA Y COMENTARI

da Tralla y Lo Poble Catalá discuteixen sobre la conducta del alcalde de Berga que, obrant molt dignament, ha prohibit la circulació en aquella ciutat de *Los Sucesos* y altres calamitats periodístiques pel istil.

La Tralla abona la disposició; per lo contrari *Lo Poble Catalá* la desaprova en nom de la vera llibertat que regoneix a tothom iguals drets y fiha per combatre'l mal en l'obra d'aquesta meteixa llibertat que al cap y a la fi portará'l triomf de lo just y de lo noble

Nosaltres tot regoneixent la bona fè del articulista del *Poble Catalá* trobem que es molt fihar en una societat com la nostra hont casi ningú obra per educació o reflexió y són del tot necessaries persones de resolució que, ab criteri just o equivocat, obrin y facin obrar imperiosament

Noble y eficaç es l'obra de la paraula y l'exemple, però aquesta deu anar acompanyada de la acció material que porti una prompta realisació de lo que's desitja sempre que se sápiga contindre al límit prudent que per res desdigui dels pobles cultes. Aquestes persecucions porten dretament a dos resultats, los dos saludables per la vida de la societat. Si fan un bé, com en lo cas present, són altament meritoris. si fan un mal, com pot molt ben ser, no fan més que indignar, excitar, sublevar al poble en contra de qui les practica y tart o d'hora acaben ab lo poder del dèspota, redreçantse sobre ell la voluntat del poble oprimit, y d'aquesta lluyta'n surt sempre triomfant la dignitat humuna, puix los atrepells dels dèspotes desperten les energies dels pobles.

Estariem ben frescos que regintse pel criteri del *Poble* tinguessem de regoneixe al primer immoral que's tirés la dignitat a l'esquena lo dret d'exercir l'ofici de enverenedor moral, pitjor que'ls falsificadors d'aliments, que'ls pervertidors de costums, jugadors, rifadors, arcabotes, timadors, falsaris, etc., etc. Allà hont no arriba'l coneixement del poble hi deu arribar la energia del primer que puga.

———

Corren veus de que están en camí de resquitarse'ls sepulcres dels Comtes d'Urgell sostrets del monestir de Bellpuig de les Avellanes. Molt celebrariem que resultés veritat la nova, més nosaltres pensem que això haurà estat sols una artimanya d'alguns culpables que ab aquesta esperança pensen aturar la justa indignació de tots los bons catalans, que per desgracia son pochs y'ls que menos poden fer en contra d'ells.

Lo que cal mirar es que això no's repeteixi, que a n'aquesta profanació no'n succehesca un altra senca que al atrevit li coste una mica més que'l disgust de desembutxacar les mils pecetes rebudes per sa profanació. Aveure si aquests catalans tan gelosos dels interessos materials de Catalunya demostren ab un acte de noblesa que l'ambició de les coses materials no ha extingit en ells los nobles y elevats sentiments del esperit?

———

L'acort unànim del Ajuntament d'Igualada m'ha omplert de joya. Vol lliurar de perill les cendres d'en Jaume Caresmar, existents segóns papers, al monestir de les Avellanes, trasladantles a altre lloch tant digne y més segur. Aquesta iniciativa envejable té'l séu complement en una altra: la de publicar les obres, del susdit patrici historiador fentne una edició pupular.

Això honra als concellers igualadins: ditxosos no altres quan estiguem familiarisats ab resolucions d'aysal índole.

t

—

Avuy dissapte, a la nit, a l'associació *Aplech Catalanista Republicá* s'hi celebra una vetllada en honor del poeta Joseph Parodi, en la qual se llegiràn composicions de notables literats y's tocarà bona musica.

Hi recomanem l'asistencia a nostres lectors.

AVIS

Totes les persones que comprin lo present número y desitgin continuar sent nostres favoreixedors, podrán reclamar tots los plechs ja repartits dels nostres folletins, los que'ls serán entregats en aquesta Administració, en lo dipòsit, plaça Bon Succès, 5, y a casa de nostres corresponsals.

Tip. Catalana, Universitat, 47, Barcelona

BIBLIOTECA CATALONIA
Universitat 47. BARCELONA

Un tresor retrovat — NOVETAT

Vocabulari Completissim

Recollit y explicat per Joseph ALADERN
Extret del Diccionari Catalá *que publica la casa Baxarias*
Més de mil mots ab ses corresponents etimologies).

de la lletra Ç

Preu: 1 peceta

BIBLIOTECA CLASSICA

CRONICA O COMENTARIS
— DEL —
REY EN JAUME I

Rey d'Aragó, Valencia y Mallorca
Comte de Barcelona, d'Urgell
y de Montpeller
Escrita per ell meteix en sa llengua natural
Dos volums, a 2 pecetes cada un.

DICCIONARI POPULAR
DE LA
LLENGUA CATALANA
PER
JOSEPH ALADERN

Triplica al més complert dels Diccionaris publicats fins avuy, contenint *mig milió* de mots clasichs y populars vius o desapareguts ab les variants de Valencia, Mallorca Rosselló, Llengua doch, Sardenya, etc.
Illustrat ab les etimologiés llatines, gregues, arábigues y hebrayques del *Vocabulari Semitich-Catalá* del sabi etimolech
Mossèn MARIAN GRANDIA
Se publiquen dos quaderns setmanals, a ral ada un. Per toms complerts 5 ptes. mensuals.

Colecció Moderna Catalana

DIALECHS DRAMATICHS
PER
JOAN PUIG FERRETER
Un volúm . . . . 2 pecetes

LES GRANS ACCIONS
& Les Soletats
Poemes y poesies per
PLACIT VIDAL
Un volúm . . . . 2 pecetes

ODES PAGANES
PER
JOSEPH ALADERN
Un Volúm . . . . 1 peceta

LO CATALA
¿Es Idioma o Dialecte?
Estudi filológich
Un facicle . . . . 1 peceta

Homenatge dels Catalans a Enrich Ibsen

Conté travalls literaris de 45 autors catalans dels de més nomenada, un retrat d'Ibsen, la seva Caricatura y una vista del Teatre Nacional de Cristiania, ab lo seu monument y'l de Bjorson
10 cèntims. *De totes aquestes obres als corresponsals se'ls fa un descompte de 25×10*

05(46.711 Bar) Co